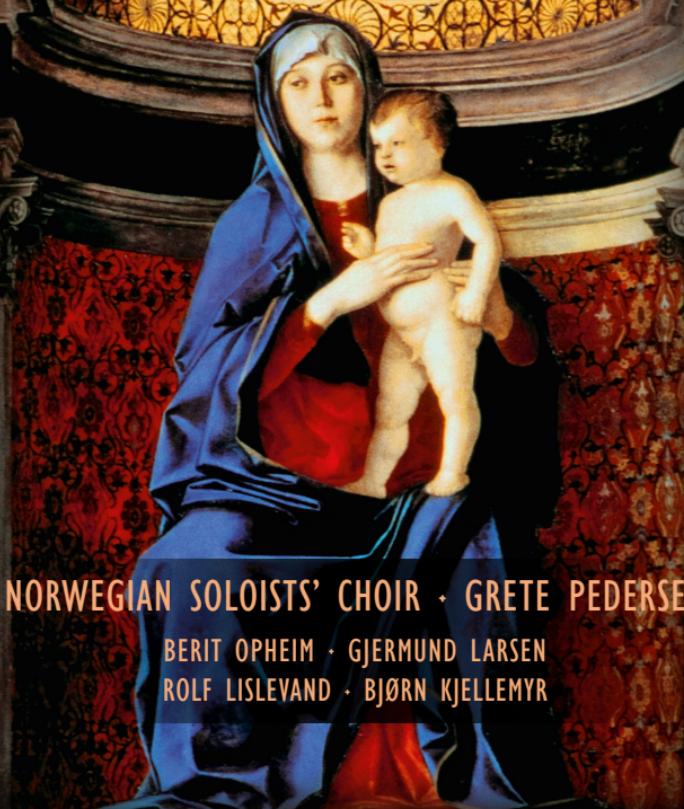

BIS

RÓS

SONGS OF CHRISTMAS

SUPER AUDIO CD

NORWEGIAN SOLOISTS' CHOIR • GRETE PEDERSEN

BERIT OPHEIM • GJERMUND LARSEN

ROLF LISLEVAND • BJØRN KJELLEMYR

[1] DET HEV EI ROSE SPRUNGE (BEHOLD, A ROSE IS SPRINGING)	2'54
Music: Michael Prætorius · Text: Cologne (1599), trans. P. Hognestad	
[2] OLD MARIAN SONG (instrumental)	0'32
Music: Trad., arr. Rolf Lislevand	
[3] NO KOMA GUDS ENGLAR (THE ANGELS OF GOD)	3'04
Music: Trad. from Scotland, folk tune from Vest-Agder, arr. Jo Asgeir Lie / Grete Pedersen	
Text: Elias Blix	
[4] IMPROVISATION ON RICERCATA SEGUNDA BY DIEGO ORTIZ (instrumental)	1'24

'Rós' – Suite for Christmas *devised by Grete Pedersen (tracks 5–13)*

[5] O VIS ÆTERNITATIS (O ETERNAL FORCE) <i>short version</i>	2'12
Text/music: Hildegard of Bingen	
[6] O FRONDENS VIRGA (O LEAFY BRANCH)	2'51
Text/music: Hildegard of Bingen/Veni redemptor gentium (Text: Ambrosius, 4th century), arr. Grete Pedersen	
[7] EIT BARN ER FØDT I BETLEHEM (A CHILD IS BORN IN BETHLEHEM)	4'33
Music: Trad., arr. Trispann/Ørjan Matre · Text: N. F. S. Grundtvig, trans. B. Støylen	
[8] AVE, GENEROSA (HAIL, MAGNANIMOUS)	0'53
Text/music: Hildegard of Bingen	
[9] I DENNE SØTE JULETID (IN THIS BLESSED CHRISTMAS TIME)	6'18
Music: Ola O. Fagerheim, arr. Ørjan Matre · Text: H. A. Brorson	
[10] DEN FAGRASTE ROSA (THE FAIREST OF ROSES)	3'02
Music: Trad., arr. Rolf Lislevand · Text: Elias Blix	
[11] MARIA, HUN ER EN JOMFRU REN (MARY IS A VIRGIN PURE) (instrumental)	1'09
Music: Trad., after Helge Dillan/Oskar Folden, arr. Rolf Lislevand	

- [12] **MITT HJERTE ALLTID VANKER** (MY HEART FOREVER DWELLS) 5'46
Music: Folk tune from Voss, arr. Ørjan Matre · Text: H. A. Brorson
- [13] **O VIS ÆTERNITATIS** (O ETERNAL FORCE) *long version* 4'42
Text/music: Hildegard of Bingen, arr. Grete Pedersen
- [14] **JULENS GLÆDE (HIMMELFALDEN)** (THE JOY OF CHRISTMAS) (*Edition Wilhelm Hansen*) 2'47
Music: Per Nørgård · Text: Johannes Møllehave
- [15] **TARANTELLA** 3'18
Music: Italian baroque melody, arr. Rolf Lisllevand
- [16] **JOLEVERS (ET LITE BARN SÅ LYSTELIG)** (CHRISTMAS VERSE) 3'23
Music: Folk tune from Nordmøre and Voss, arr. Rolf Lisllevand/Ørjan Matre
Text: German, 14th century, Danish trans. 1529/N. F. S. Grundtvig, Norwegian trans. W. A. Wexels
- [17] **JUL, JUL, STRÅLANDE JUL** (YULE, YULE, RADIANT YULE) (*Abr. Lundquist Musikförlag*) 2'36
Music: Gustaf Nordquist · Text: Edvard Evers

TT: 52'30

DET NORSKE SOLISTKOR (THE NORWEGIAN SOLOISTS' CHOIR)
GRETE PEDERSEN *conductor*

BERIT OPHEIM *vocals* [3, 9, 10, 12, 16]

GJERMUND LARSEN *violin* [2, 3, 4, 5, 7, 11, 13, 15, 16]

ROLF LISLEVAND *lute* [2, 3, 4, 6, 7, 10, 11, 15, 16]

BJØRN KJELLEMÅR *double bass* [3, 4, 5, 7, 11, 13, 15, 16]

Soloists:

INGEBORG DALHEIM [5, 6, 13]; **RUNA HESTAD JENSSON** [13]; **DITTE MARIE BRÆIN** [14]

GRETE PEDERSEN

Ikristen tradisjon er rosen tett knyttet til Bibelens mysterier. Det største av dem alle er kanskje julemysteriet, da Gud ble menneske. Rosen er derfor også et Mariabilde. Både bebudelsen og Kristi fødsel regnes til mysteriene, og i katolsk mystikk er rosen et symbol på Marias betydning for treenigheten.

I salmen som åpner denne innspillingen, *Det hev ei rosa sprunge*, er rosen et bilde på Jesus. Teksten spinner videre på et vers i det gamle testamente om hvordan et skudd skal spire fra Isaïs røtter. Verset blir vanligvis tolket som en profeti om Jesu fødsel. Salmen forteller historien om Jesus som Guds rose, båret til jorden av Maria. Teksten er opprinnelig tysk, skrevet på slutten av 1500-tallet.

Den korte melodien som introduserer neste salme er også kjent med en tekst der rosen knyttes tett til Maria og ikke bare bringer håp, men også smerte. På sin vei mot Betlehem må en trett Maria trå på rosentorner. Teksten, som ikke blir sunget her, forteller om bebudelsen, og i siste vers blir tornene til en lilje. I ikonografien er liljestaven budbringerens symbol, og den hvite liljen er også et bilde på Marias uskyld og renhet.

Engler er også knyttet til en forestilling om renhet og å bli satt fri fra jordisk og legemlig smerte. *No koma Guds englar* er en norsk julesalme skrevet av Elias Blix i 1875. I de tre versene som blir sunget her, hilser engler og mennesker Jesus velkommen, og gjetord om barnet går fra grend til grend.

Det rene og uforstilte ligger som en klangbunn i hele denne innspillingen. Det historiske spennet fra det gamle nordiske ordet for rose, *rós*, og Hildegard von Bingens nesten tusen år gamle melodier til en svensk julesalme fra vår egen nåtid, er nesten umulig å fatte. Men begge kretser rundt idéen om det rene, fra Hildegards spirende gren i *O frondens virga* til den hvite snøen brer seg som englevinger over menneskenes strid og smerte i innspillingens siste spor *Jul, jul, strålande jul*.

Etter Blix' engler får ordene et instrumentalt pusterom i en improvisasjon over *Ricercata Segunda* av den spanske komponisten Diego Ortiz, som virket i Napoli

i Italia midt på 1500-tallet. Tittelordet *ricercare* betyr å søke etter eller undersøke. Som musikalsk form ble ricercaren ofte brukt som forspill, og i løpet av forspillet sokte musikken seg fram til tonearten i det neste som skulle komme.

Med Hildegard von Bingens responsorium *O vis æternitatis* er vi tilbake i mysteriene. Ordene forteller om skapelsens mysterium – hvordan Guds ord skapte mennesket til mann og kvinne.

Hildegard (1098–1179) var klosterleder, poet, komponist og vitenskapsvinne. Som barn ble hun i følge tradisjonen gitt som tiende til kirken og fikk opplæring i å lese og skrive. Fra hun var helt ung skrev hun om syn og åpenbaringer og tegnet dem i detaljerte illuminasjoner. Den musikalske produksjonen hennes er blant de mest omfattende som er bevart fra denne tiden.

O vis æternitatis innleder en del av platen der Hildegards melodier veksler med kjente salmer om julemysteriet. I hennes *O frondens virga* kommer bildet av det spirende fra *Det hev ei rosa sprung* tilbake. Melodien er en antifon, og teksten handler om hvordan grenen kan løfte svake mennesker til verdighet. Under Hildegards ord synger Solistkoret samtidig linjer fra Ambrosius' adventssalme *Veni redemptor gentium*, på norsk *Folkefrelsar til oss kom*. Denne salmen er fra slutten av 300-tallet og er den eldste kjente kristne salme som ennå er i bruk.

Herfra beveger innspillingen seg inn i stallen til krybben med *Eit barn er født i Betlehem*. N.F.S. Grundtvig gjendiktet originalens latinske tekst til dansk i 1820, hvorpå den kom til Norge. Her er den sunget på en folketone. I muntlig form kan mange av folketonene ha eksistert like lenge som Hildegards melodier. Hennes hymne *Ave, generosa* hyller Maria som kvinne – en ærefull, hel, ren og hellig skapning som Gud har glede i.

I 1732 gav biskop Hans Adolph Brorson ut en samling danske julesalmer, i følge det ydmykt sjærmerende tittelbladet "...*Til Opmuntring Til den forestaaende Glædelige Jule-Fest Eenfoldig og i Hast sammenskrevne* av H.A.B." De tre versene

av *I denne søte juletid* som synges her, gjør plass både til glede og fornøyelse over at Jesus er født og til det vonde som barnet er sendt for å lindre.

Den fagraste rosa er også opprinnelig fra samme Brorson-samling, her fritt gjendiktet til nynorsk av Elias Blix. Også i denne salmen er rosen et bilde på Jesus, men i den norske teksten er torner, synd og død gjenstridig til stede gjennom det hele. Ett av versene som synges her, forteller om hvordan menneskene kun ser tornene og ikke rosen eller frelsen. I siste vers flettes rose, hjerte og Guds kjærlighet sammen til ett bilde i et hjerte som til sist skal briste.

Etter Blix' vakre, fortette språk, som gir det vonde og skarpe større plass enn Brorson, kommer en instrumental Mariavise fra Verdal, hjemstedet og musikktradisjonen til felespiller Gjermund Larsen.

Mitt hjerte alltid vanker er også en Brorson-tekst og er skrevet over et vers fra Lukasevangeliet. Her blir den troendes hjerte sammenlignet med det unnselige rommet der Jesus ble født. Salmen spør hvorfor den mektige Gud ikke spente opp en himmel for seg selv, og i stedet valgte å komme til jorden i en krybbe. I den danske originalen opptrer rosebildet igjen i de siste linjene:

*Kom! Lad min Siel erlange
Sin rætte Qvæge-Stund;
At kysse tusind gange
Din øde Rosen-Mund.*

Deretter kommer en langversjon av Hildegards *O vis æternitatis* tilbake og spenner en musikalsk bue over salmene om juleevangeliet. Ved buens fot åpner innspillingen døren til nåtiden med danske Johannes Møllehaves tekst *Julens Glæde*, tonesatt av Per Nørgård i 1985. Salmen har undertittel "Himmelfalden" og innledes med det samme fallet fra himmelen til stallen som Brorson skrev om. Omkvedet forteller hvordan Guds øye ser det som menneskene overser.

Så samles kor og musikere i en overskuddspreget italiensk tarantella, ispedd bruddstykker av en gammel vesperhymne der Maria blir kalt for havets stjerne, *Ave maris stella*.

Martin Luther skal ha sagt at den som skrev *Et lite barn så lystelig*, måtte ha fått ordene fra Den Hellige Ånd. Han kalte salmen for en englepreken. I Norge er det tradisjon for å bruke denne salmen som prekensalme, og mange steder ble den sunget tre ganger før evangelielesningen på helligdagene i julen.

I den siste salmen på platen reiser vi til Sverige med den kjente verselinjen *Jul, jul, strålende jul*. Gustaf Nordquists melodi og tettvevd arrangement fra 1921 er skrevet på en måte som gjør at musikken også dirrer og stråler gjennom sangen til snøen og julen i siste vers senker hvite vinger over menneskenes strid og smerte.

Både som Kristusbilde og Mariabilde sier rosen mye om kristendommens forståelse av tid. Rosen spirer og bringer nytt liv, men har samtidig forbindelse bakover til røttene og historien. Både Bibelens fortellinger, salmediktning og folketoner forsøker på hver sin måte å knytte fortid og nåtid sammen og holde fortellinger levende. Slik kan de sytten korte melodiene på denne innspillingen tenkes som en rosenkrans i seg selv.

© Hild Borchgrevink 2013

Det Norske Solistkor er blant Skandinavias beste kammerkor, og ett av Norges ledende ensembler uansett musikkjanger. Musikalsk beveger koret seg ubesværet mellom det klassisk-romantiske repertoaret og samtidsmusikken, med stødige avstikkere til det folkemusikkbaserte og nasjonalromantiske. Det Norske Solistkor ble etablert i 1950 av komponist Knut Nystedt, som dirigerte koret i 40 år. I 1990 overtok Grete Pedersen, som fortsatt er korets kunstneriske leder.

26 høyt utdannede sangere utgjør koret, sangere som alle er potensielle solister i ulike sjangere men som også behersker ensemblesangens kunst til fulle. Solist-

koret har i den senere tid samarbeidet med blant andre Akademie für Alte Musik Berlin, RIAS Kammerchor, Oslo Filharmoniske Orkester og Det Norske Kammerorkester. *RÓS* er Solistkorets femte utgivelse for BIS Records.

www.solistkoret.no

Grete Pedersen er internasjonalt anerkjent for sine stilskikre og musikalsk overbevisende fremføringer innen barokk, klassisk musikk og samtidsmusikk. Hun er for pioner å regne i sin tilnærming til folkemusikk og norsk kvedetradisjon for vokalensemble.

Grete Pedersen har studert orkesterdirigering hos Prof. Kenneth Kiesler og kor-dirigering hos Terje Kvam og Prof. Eric Ericson. Hun er professor i kordireksjon ved Norges Musikhøgskole. Hun er ettertraktet over hele Europa som gjestedirigent og som leder av masterclasses. Hun gjester jevnlig Sveriges Radiokör og Nederlands Kammerkor, og hun har ledet en rekke kor- og orkesterverker med blant andre Det Norske Kammerorkester, TrondheimSolistene og NRK Kringkastingsorkestret. Hun startet Oslo Kammerkor i 1984 og ledet dette frem til 2004, og hun har vært kunstnerisk leder for Det Norske Solistkor siden 1990. Hun ble i 2010 tildelt Kritikerprisen innen musikk for en konsert med Det Norske Solistkor.

Berit Opheim er en av de fremste kvinnelige vokalistene i Norge i dag. Hun har særlig arbeidet med norsk folkemusikk, i hovedsak musikk fra Vestlandet og hjembygda Voss. Hun har også klassisk utdanning fra Bergen Musikkonservatorium og Norges Musikhøgskole. Berit Opheim har vært sentral i å formidle og fornye tradisjonsmusikk. Hun har samarbeidet med musikere og komponister i spennet fra Per H. Indrehus, Nils Økland og Karl Seglem til Lasse Thoresen og Ragnhild Berstad. Berit Opheim har medvirket på en rekke ulike innspillinger og blir hyppig benyttet som lærer.

Gjermund Larsen ble den første til å avlegge diplomeksamen i folkemusikk på fiolin ved Norges Musikhøgskole i Oslo våren 2008. Hans musikalske utgangspunkt er tradisjonsmusikken fra hjemstedet Verdal, og etter felespilleren Hilmar Andersen (1903–1993) fra Steinkjer. Han har vært solist med Kringkastingsorkestret, Trondheim Symfoniorkester og TrondheimSolistene, og turnerer med grupper som Gjermund Larsen trio, Majorstuen og Christian Wallumrød Ensemble. I 2008 mottok han Spellemannprisen i folkemusikk for albumet "Ankomst".

Bjørn Kjellemyr er kjent for sitt samarbeid med musikere som Terje Rypdal, Jon Balke, og Ketil Bjørnstad, og har spilt med jazzlegender som Joe Henderson, Chet Baker og Pat Metheny. Han ble i 1990 kåret til Årets jazzmusiker av Foreningen Norske Jazzmusikere, og ble tildelt Norsk Jazzforbunds Buddy-pris i 1994. Foruten karrieren som utøvende bassist underviser han ved Norges Musikhøgskole. Bjørn Kjellemyr er en allsidig musiker som opptrer innenfor en rekke sjangre, og har gjennom en årrekke samarbeidet med luttspiller Rolf Lisllevand og hans ensemble.

Rolf Lisllevand studerte klassisk gitar ved Norges Musikhøgskole (1980–84) før han fortsatte studiene med fordyppning i lutt ved Schola Cantorum Basiliensis i Sveits. I starten av sin karriere opptrådte han i en rekke ensembler under ledelse av Jordi Savall, og har gjennom årene etablert seg som en ledende tidligmusiker. Lisllevand har siden 1993 vært tilknyttet Staatliche Hochschule für Musik i Trossingen (Tyskland) som professor. Han er kjent for sin til tider uortodokse fremføringspraksis innen tidligmusikk, og har utgitt en rekke plater både som solist og med sitt ensemble.

RUNA HESTAD JENSEN

INGEBORG DALHEIM

In the Christian tradition, the rose is closely associated with the Mysteries. The greatest of these is perhaps the Nativity, the Christmas Mystery, when God became man. Therefore the rose is also an image of Mary. Both the Annunciation and the Nativity are numbered among the Mysteries, and in Catholic mysticism the rose is a symbol of Mary's significance for the Trinity.

In the hymn that begins this recording, *Det hev ei rosa sprunge* (*Behold, a Rose is Springing*), the rose is an image of Jesus. The text is an amplification of a verse from the Old Testament that relates how a shoot will spring forth from Isaiah's root. This verse is usually interpreted as a prophecy of Jesus' birth. The hymn tells the story of Jesus as God's rose, brought into the world by Mary. The text was originally in German, written in the late sixteenth century.

The brief melody that introduces the next hymn is also known with a text in which roses are closely associated with Mary, and bring not only hope but also pain. On her way to Bethlehem, a tired Mary steps on the rose's thorns. The text, which is not sung here, tells of the Annunciation, and in the final strophe the thorns turn into a lily. In iconography the lily is the symbol of the Annunciation, and the white lily is also an image of Mary's innocence and purity.

Angels are also associated with the concept of purity and freedom from earthly and physical pain. *No koma Guds englar* (*The Angels of God*) is a Norwegian Christmas hymn written by Elias Blix in 1875. In the three verses performed here, the angels and people welcome Jesus, and the great tidings spread from town to town.

Purity and artlessness are present as an undertone throughout the present recording. The range of the programme – from the old Nordic word for 'rose' (*rós*) and Hildegard of Bingen's almost thousand-year-old melodies all the way to Swedish and Danish Christmas songs from the twentieth century – is exceptionally wide. Both of these extremes, however, circle around the concept of purity, from

Hildegard's sprouting branches in *O frondens virga* (*O Leafy Branch*) to the white snow that spreads out like angels' wings in the last track on the disc, *Jul, jul, strålande jul* (*Yule, Yule, radiant Yule*).

After Blix's angels, the singers are granted an instrumental breathing space: an improvisation on *Ricercata Segunda* by the Spanish composer Diego Ortiz, who was active in Naples, Italy, in the mid-sixteenth century. The word *ricercare* in the title means 'to search out' or 'to investigate'. As a musical form, the ricercare was often used as a prelude, in the course of which the music would find its way to the key of the piece that follows.

With Hildegard of Bingen's responsory *O vis æternitatis* (*O Eternal Force*) we return to the mysteries. The text is about the Creation – how God's word created man and woman.

Hildegard (1098–1179) was an abbess, poet, composer and scientist. In accordance with tradition, as the tenth child in her family, she was offered as an oblate to the church, and was taught to read and write. From an early age she wrote about visions and revelations, depicting them in detailed illustrations. Her musical output is one of the most extensive to have survived from that era.

O vis æternitatis begins a section of this recording in which Hildegard's melodies alternate with well-known hymns about the Nativity. In Hildegard's *O frondens virga* we return to the image of sprouting from *Det hev ei rosa sprung*. The melody is an antiphon, and the text is about how the branch can lift up weak humans to a state of dignity. Beneath Hildegard's words, the choir sings lines from Ambrosius's Advent hymn *Veni redemptor gentium*. This hymn dates from the fourth century and is the oldest known Christian hymn that remains in use today.

Next we move on to the stable and manger with *Eit barn er født i Betlehem* (*Puer natus in Bethlehem – A Child is Born in Bethlehem*). N. F. S. Grundtvig made a Danish adaptation of the original Latin text in 1820, whereupon it found its way

to Norway too. Here it is sung to a folk melody. Passed on by oral tradition, many of these folk tunes may have existed for as long as Hildegard's melodies. Her hymn *Ave, generosa* (*Hail, You Noble*) praises Mary as a woman – an honourable, complete, pure and holy being in whom God takes pleasure.

In 1732 Bishop Hans Adolph Brorson published a collection of Danish Christmas hymns which, according to the humble and charming title page, was 'written simply and in haste by H.A.B. for the enlivenment of the forthcoming joyous Christmas festivities'. The three verses of *I denne sôte juletid* (*In this Blessed Christmas Time*) sung here make reference to our joy and satisfaction at Jesus' birth and also to the suffering that the child was sent to alleviate.

Den fagraste rosa (*The Fairest of Roses*) is originally from the same Brorson collection; the version here is a free adaptation in New Norwegian by Elias Blix. In this hymn, too, the rose is an image of Jesus, but in the Norwegian text thorns, sin and death are a constant and contrasting presence. One of the strophes sung here explains how mankind can see the thorns but not the rose or salvation. In the final strophe the rose, the heart and God's love are woven together into an image in a heart that, ultimately, will break.

After Blix's beautiful, taut language, which accords pain and harshness a more prominent place than in Brorson's text, we hear an instrumental Marian song from Verdal, the home and source of musical tradition for the fiddle player Gjermund Larsen.

Mitt hjerte alltid vanker (*My Heart Forever Dwells*) is another Brorson text, and is based on a verse from St Luke's Gospel. Here the heart of the believer is compared with the modest place where Jesus was born. The hymn asks why the mighty God did not unfold a heaven for himself, choosing instead to come to earth in a crib. In the Danish original, the image of a rose appears again in the last lines:

*Kom! Lad min Siel erlange
Sin rætte Qvæge-Stund;
At kysse tusind gange
Din søde Rosen-Mund.*

*And let my soul thus find
Its hour of true joy:
To kiss a thousand times
Your sweet rose-mouth.*

Hildegard's *O vis aeternitatis* now returns, in a longer version, thus spanning a musical arch over the intervening hymns expounding the Christmas gospel. At the foot of this arch the recording opens a doorway to the present day with the text *Julens Glæde* (*The Joy of Christmas*) by the Danish writer Johannes Møllehave, set to music in 1985 by Per Nørgård. The hymn has the subtitle 'Himmelfalden' ('Fallen from heaven'), and begins with the same fall from heaven to the stable that Brorson had written about. The refrain tells how God's eye sees that which mankind has overlooked.

The choir and instrumentalists then join forces in an extravagant Italian tarantella, sprinkled with fragments of an ancient vesper hymn in which Mary is referred to as the star of the sea, *Ave maris stella*.

Martin Luther allegedly claimed what whoever had written *Et lite barn så lystelig* (*A little child so lovely*) must have been given the words by the Holy Spirit itself. He called this hymn an angel's sermon. In Norway it is traditional to use this hymn as a sermon hymn, and in many places it used to be sung three times before the gospel readings on the Christmas feast days.

For the last hymn on this disc we travel to Sweden to find the well-known *Jul, jul, strålande jul* (*Yule, Yule, radiant Yule*). Gustaf Nordquist's melody and closely knit arrangement from 1921 are written in such a way that the music, like the text itself, glitters and shines throughout the song, until the snow and Christmas, in the second verse, lowers white wings over mankind's strife and pain.

Both as an image of Christ and as an image of Mary, the rose says a lot about

the Christian perception of time. The rose springs forth and brings new life, whilst at the same time having connections back to its roots and to history. In their own different ways Bible stories, hymn texts and folk songs all aim to link the past and the present, and to keep the stories alive. Thus the seventeen short melodies on this recording can be regarded as a rosary in themselves.

© Hild Borchgrevink 2013

The **Norwegian Soloists' Choir** (Det Norske Solistkor) is one of Scandinavia's foremost chamber choirs and one of Norway's most eminent ensembles in any genre. The choir is equally at home in the classical/romantic repertoire and in contemporary music, making regular excursions into folk-derived music and National Romantic works.

The Norwegian Soloists' Choir was founded in 1950 by the composer Knut Nystedt, who was its conductor for forty years. In 1990 he was succeeded by Grete Pedersen, who remains the choir's artistic director to this day.

The choir comprises 26 highly trained singers, all potential soloists in various genres as well as fully embracing the art of ensemble singing. In recent years the choir has collaborated with the Akademie für Alte Musik Berlin, RIAS Kammerchor, Oslo Philharmonic Orchestra and Norwegian Chamber Orchestra. This is the Norwegian Soloists' Choir's fifth recording for BIS.

For further information please visit www.solistkoret.no

Grete Pedersen is internationally acclaimed for her stylistically assured and musically convincing performances of baroque music, classical repertoire and contemporary music. For her work in bringing Norwegian folk music and traditional singing into the field of choral music she is regarded as a pioneer.

Grete Pedersen studied conducting with Kenneth Kiesler, and choral conducting

with Terje Kvam and Eric Ericson. She is professor of choral conducting at the Norwegian Academy of Music and is in demand all over Europe as guest conductor and for giving master classes. She regularly conducts the Swedish Radio Choir and the Netherlands Chamber Choir, and has conducted numerous works for choir and orchestra with ensembles such as the Norwegian Chamber Orchestra, the Trondheim Soloists and the Norwegian Radio Orchestra. In 1984 Grete Pedersen founded the Oslo Chamber Choir, of which she remained the conductor until 2004. Since 1990 she has been the artistic director of the Norwegian Soloists' Choir. She was awarded the Norwegian Critics' Prize for Music in 2010.

Berit Opheim is one of today's foremost female folk singers in Norway, working extensively with the music from Voss, her birthplace, and the surrounding region of Vestlandet. She also received a classical training at the Bergen Music Conservatory and at the Norwegian Academy of Music in Oslo. In Norway Berit Opheim has played an important part in passing on and renewing traditional music. She has worked with a wide range of musicians and composers in different genres, and appears on a number of recordings. Berit Opheim is also in demand as a teacher.

In 2008 **Gjermund Larsen** was the first person ever to graduate with a diploma in folk music and violin from the Norwegian Academy of Music in Oslo. His musical point of departure is the folk music of the central parts of Norway, in particular that of his birthplace Verdal. He has performed as a soloist with the Norwegian Radio Orchestra, Trondheim Symphony Orchestra and the Trondheim Soloists, and tours with his own Gjermund Larsen Trio, the string ensemble Majorstuen and the sextet Christian Wallumrød Ensemble. In 2008 he received a Norwegian Grammy for best folk music release with the disc 'Ankomst' ('Arrival').

Bjørn Kjellemyr is known for his collaborations with musicians such as Terje Rypdal, Jon Balke and Ketil Bjørnstad, and has appeared with jazz greats including Joe Henderson, Chet Baker and Pat Metheny. The recipient of the Norwegian Jazz Musician of the Year Award in 1990, he also teaches at the Norwegian Academy of Music. Bjørn Kjellemyr is comfortable in a wide range of musical environments, and enjoys a long-standing collaboration with the lutenist Rolf Lislevand and his ensemble.

Rolf Lislevand studied the guitar at the Norwegian Academy of Music before going on to the Schola Cantorum Basiliensis in Switzerland. Having spent much of his early career as a member of various groups formed by Jordi Savall, he has become established as one of today's foremost lutenists. A professor at the Staatliche Hochschule für Musik in Trossingen (Germany), Rolf Lislevand adopts an often unorthodox approach to the matter of the authentic performance of early music, as testified by numerous recordings, both solo and with his own ensemble.

BJØRN KJELLEMÅR · ROLF LISLEVAND

GJERMUND LARSEN · BERIT OPHEIM

In der christlichen Tradition ist die Rose eng mit den biblischen Mysterien verbunden. Deren größtes ist vielleicht Christi Geburt als Menschwerdung Gottes, empfangen von der Jungfrau Maria. Die Rose ist daher auch ein Mariensymbol; in der katholischen Tradition ist sie ein Symbol der mystischen Teilhabe Marias an der Heiligen Dreifaltigkeit. Reinheit und Einfachheit prägen ein Programm, das rund acht Jahrhunderte umspannt: von Hildegard von Bingens erhabenen Visionen zu Per Nørgård's Vertonung eines Textes, der das Wunder bestaunt, dass Christus in denkbar profanster Umgebung zur Welt kam. Ursprünglich lateinisch oder deutsch, sind einige Texte dieser SACD aus norwegischer Sicht „Importe“, die indes auf verschiedene Volksweisen gesungen werden – Weisen, die vielleicht so alt sind wie die Musik Hildegard von Bingens. Die Rose sagt viel aus über die christliche Idee von Zeit: Sie wächst empor und lässt neues Leben erblühen, ist aber zugleich durch ihre Wurzeln verbunden mit der Vergangenheit, mit der Geschichte. Ebenso bemühen sich die Bibel, die Kirchenlieder und die Volksmelodien auf je eigene Art und Weise, Verbindungen zwischen der Gegenwart und der Vergangenheit herzustellen und die Erzählungen lebendig zu erhalten; in diesem Kontext können die siebzehn hier versammelten kurzen Gesänge als eine Art Rosenkranz verstanden werden.

Dans la tradition chrétienne, la rose est intimement associée aux mystères de la Bible. Le plus grand est peut-être celui de la Nativité quand la Vierge Marie donna naissance à Dieu fait homme. C'est pourquoi la rose représente aussi Marie et, dans la tradition catholique, la rose est un symbole de la participation mystique de Marie au mystère de la Sainte Trinité. Pureté et simplicité se dégagent de ce programme qui couvre plus de huit siècles : des visions enflammées de Hildegard de Bingen à l'arrangement de Per Nørgård d'un texte qui s'extasie devant la merveille du Christ qui naît dans les conditions les plus humbles possibles. Originalement en latin ou en allemand, plusieurs des textes sur ce disque furent « importés » en Norvège mais sont chantés sur divers airs folkloriques – des airs qui pourraient même avoir existé du temps de la musique de Hildegard. La rose nous révèle beaucoup du concept chrétien de l'époque : elle jaillit et engendre une vie nouvelle mais elle est simultanément reliée au passé, à l'histoire par ses racines. Ainsi la Bible, les hymnes et les mélodies folkloriques, chacune à sa façon, s'efforcent d'établir des liens entre le présent et le passé, et de garder les récits vivants – et à cet égard, les dix-sept brèves mélodies sur ce disque peuvent être vues comme un rosaire en soi.

1 DET HEV EI ROSE SPRUNGE

Det hev ei rose sprunge
ut av ei rot so grann.

Som fedrane hev sung:
Av Isais rot ho rann,
og var ein blome blid
midt i den kalde vinter
ved mørke midnattstid.

Om denne rosa eine
er sagt Jesajas ord.
Maria møy, den reine,
bar rosa til vår jord.
Og Herrens miskunnsmakt
det store under gjorde
som var i spådom sagt.

Guds rose ljuvleg angar
og skin i jordlivs natt.
Når hennar ljós oss fangar,
ho vert vår beste skatt.
Me syng i englelag:
No er det fødd ein Frelsar,
og natti vart til dag.

Tekst: Köln (1599), oversatt av P. Hognestad

3 NO KOMA GUDS ENGLAR

No koma Guds englar med helsing i sky.
Guds fred og velsigning dei bjøda.
No stig i frå jordi ein helgasong ny,
som skal gjennom himmelen ljoda:
Guds fred og velmøtt,
du barn som er født!
Vår fredsfyrtre høgt vere lova!

BEHOLD, A ROSE IS SPRINGING

Behold, a rose is springing
From a most splendid root.
And as our fathers sang it:
Of Jesse's line it comes,
A blossom pure and sweet
Deep in the coldest winter
Upon the midnight dark.

Of this rose, one and only,
Isaiah let us know.
The perfect virgin Mary
It brought into this world.
And God, of mercy great,
Performed this greatest wonder,
In prophecy foretold.

God's rose is sweetly scented
And shines in earth's dark night.
And when its light enfolds us
Our finest gem it is.
We join the angel choir:
Now has been born a Saviour,
And night has turned to day.

THE ANGELS OF GOD

The angels of God now bring heavenly cheer.
God's peace and blessing they offer.
And rising from Earth is a new song of praise,
Resounding all throughout the heavens:
God's peace and greetings,
Our newborn child!
Our prince of peace be praised!

No stjerna frå Betlehem lyser om land
frå høgsal til armaste hytta.

Det ljosnar så vent over dalar og strand
der inn hennar strålar få glytta.

Guds fred over mold!

Vår sol og vårt skjold,

Vår fredsdyrste høgt vere lova!

Lat gjetordet ganga frå grend og til grend,
såvida som tunga kan mæla,
om Sonen som er oss frå himmelen send
all verdi til siger og sæla!

Syng ut i kvar bygd:

Guds fred i frå høgd!

Vår fredsdyrste høgt vere lova!

Tekst: Elias Blix

5 O VIS ÆTERNITATIS

O vis æternitatis
que omnia ordinasti in corde tuo,
per verbum tuum omnia creatura sunt
sicut voluisti

Et sic indumenta
ipsius a maximo dolore
abstera sunt.

Tekst: Hildegard von Bingen

The star of Bethlehem now shines from above,
On manors as well as on hovels.

Shedding its light across dales and shore
That may gaze into her rays.

God's peace upon earth!

Our sun and our shield,

Our prince of peace be praised!

Let the great tidings spread from town to town,
As far as our voices can carry,
Of the Son who is come from heaven above
All the world to save and bless!

Sing out loud in all lands:

God's peace from above!

Our prince of peace be praised!

O ETERNAL FORCE

O eternal force
Who ordered all things in your heart,
By your word everything was created
In accordance with your wishes.

And so his garments
Are cleansed
Through great grief.

6 O FRONDENS VIRGA

[Veni redemptor gentium / Folkefrelsar til oss kom]

O frondens virga,
in tua nobilitate stans
sicut aurora procedit:
nunc gaude et letare
et nos debiles dignare
a mala consuetudine liberare
[Fødd av møy i armodssdom]
at que manum tuam porrige
ad erigendum nos.
[heile verdi undrast på,
kvi du såleis koma må]

Gloria Patri et Filio,
et Spiritui Sancto
sicut erat in principio et nunc et semper,
et in sæcula sæculorum.
Amen.

Tekst: Hildegard von Bingen/Veni redemptor gentium (Tekst: Ambrosius, 300-tallet)

7 EIT BARN ER FØDT I BETLEHEM

Eit barn er født i Betlehem.
No frydar seg Jerusalem.
Halleluja, halleluja!

Her ligg han i eit krubberom,
men får med evig herredom.
Halleluja, halleluja!

Men okse der og asen stod,
og såg den Gud og Herre god.
Halleluja, halleluja!

O LEAFY BRANCH

[O come, Redeemer of the earth]

O leafy branch,
Standing in your nobility
As dawn breaks:
Rejoice now and be glad
And stoop to free us weak people
From evil habits
[Born by a virgin in poverty]
But stretch out your hand
And lift us up.
[All the world is amazed that you should
come in such a manner.]

Glory be to the Father and to the son
And to the holy Spirit.
As it was in the beginning, is now
And ever shall be for ever and ever.
Amen.

A CHILD IS BORN IN BETHLEHEM

A child is born in Bethlehem.
Now joy reigns in Jerusalem.
Alleluia, alleluia.

Laid in a lowly manger,
He rules with eternal lordship.
Alleluia, alleluia.

An ox and ass beside him stood,
And saw that God and gentle Lord.
Alleluia, alleluia.

Tre kongar kom frå Austerland,
gull, røykjels', myrra gav dei han.
Halleluja, halleluja!

Ein gong vi vert vår Herre lik.
Han leier oss til himmelrik.
Halleluja, halleluja!

Lov takk og pris i æva all,
Treeining Gud det vera skal.
Halleluja, halleluja!

Three kings came out of Eastern lands
To give Him incense, gold and myrrh.
Alleluia, alleluia.

Once we shall be like our Lord,
He leads us into paradise.
Alleluia, alleluia.

Eternal praise and gratitude,
Unto the Holy One in Three.
Alleluia, alleluia.

Tekst: N.F.S. Grundtvig etter "Puer natus in Bethlehem", oversatt av Bernt Støylen 1905

⑧ AVE, GENEROSA

Ave, generosa,
gloriosa et intacta puella.
Tu pupilla castitatis,
tu materia sanctitatis,
que et Deo placuit.

Tekst: Hildegard von Bingen

HAIL, MAGNANIMOUS

Hail, magnanimous and
Glorious virgin.
You servant of chastity,
You are the stuff of sanctity,
Most pleasing to God

⑨ I DENNE SØTE JULETID

Halleluja...

I denne søte juletid
bør man seg rett fornøye
og bruke all sin kunst og flid
Guds nåde at opphøye.
Ved ham som er i krybben lagt,
vi vil av all vår sjelemarkt
i ånden oss forlyste;
Din lov skal høres, frelsermann,
så vidt og bredt i verdens land

IN THIS BLESSED CHRISTMAS TIME

Alleluia...

In this blessed Christmas time
'Tis fitting to rejoice
And use all art and strength
To praise God's mercy high
Through him who in the manger lies,
We wish with all our soul
To exult in the spirit;
Your praise shall ring, o Saviour,
So wide and far across all lands

at jorden den skal ryste!

En liten sønn av Davids rot,
som og er Gud tillike,
for verdens synders skyld forlot
sitt søte himmerike.
Det var Ham svært at tenke på
at verden skulle under gå,
Det skar Ham i hans hjerte;
I sådan hjertens kjærlighet
Han kom til oss på jorden ned
at lindre all vår smerte!

Halleluja, vår strid er endt!
Hvo vilde mere klage,
hvo vilde mere gå bespendt
i disse frydedage?
Syng høit i sky, Guds kirkeflokk:
Halleluja, nu har jeg nok,
den fryd er uten like!
Halleluja, Halleluja!
Guds Sønn er min, jeg går herfra
med ham til himmerike.

Tekst: H. A. Brorson

10 DEN FAGRASTE ROSA

Den fagraste rosa er funni,
ho upp millom klunger er runni:
Vaar Jesus den dyraste blomen
rann upp av ei ætt under domen.

For sidan me misste den æra
Guds bilæt i hjartat at bera,
låg verdi i øyda og villa,
og dauden oss herjade illa.

That it will shake the earth!

A little son of David's line,
And likewise also God,
For the sins of Earth did leave
His realm in heaven high.
He could not abide the thought
That the world should founder,
It cut Him to his heart;
In such loving tenderness
He came to us on Earth
To relieve us of all pain!

Alleluia, our fight is ended!
Who could now complain,
Who could now be unhappy
In these joyous times?
Sing upon high, God's congregation:
Alleluia, I have enough,
A joy without compare!
Alleluia, alleluia!
The son of God is mine, I leave
With him to paradise.

THE FAIREST OF ROSES

Now found is the fairest of roses,
It springs among thorns;
Our Jesus, this most precious blossom,
Is the fruit of a people under trial.

Since we lost the right
To carry God's image in our hearts,
The earth lay deserted and confused,
And destruction harrowed us badly.

Men Herren ei rosa let bløma
all verdi til sæla og søma.
God ange til himmels ho sender,
vår jord til Guds hage omvender.

No skulde vel verdi med gleda
til Frelsaren lovssongar kveda.
Men mange paa klungrarne glosa
og får ikkje auga på rosa.

Lat verdi meg truga og tvinga
lat tornane riva og stinga,
når hjarta omsider vil bresta,
eg rosa på brjostet vil festa.

Tekst: Elias Blix, etter H.A. Brorson

12 MITT HJERTE ALLTID VANKER

Mitt hjerte alltid vanker
i Jesu føderom,
der samles mine tanker
som i sin hovedsum.
Der er min lengsel hjemme,
der har min tro sin skatt;
Jeg kan deg aldri glemme,
velsignet julenatt.

Den mørke stall skal være
mitt hjertes frydeslott,
der kan jeg daglig lære
å glemme verdens spott.
Der kan med takk jeg finne
hvor i min ros består,
når Jesu krybbes minne
meg rett til hjertet går.

But God let a rose blossom
For the blessing of all the world
She sends her fragrance to the heavens,
Makes our earth into God's garden.

All mankind now ought with joy
To sing the praise of our saviour.
But many just stare at the thorns
And cannot perceive the rose.

Let the world threaten and oppress me
Let the thorns scratch me and sting,
When the heart is about to break,
I shall carry the rose on my breast.

MY HEART FOREVER DWELLS

My heart forever dwells
In the birthplace of Christ,
There my thoughts gather
In their entirety.
There my longing finds a home,
There my faith its treasure;
I could ne'er forget you,
Blessed Christmas night.

The dark stable shall be
A joyful palace to my heart,
Where I will learn each day
To forget the spite of the world.
There grateful I shall know
Wherein my honour lies,
As the thought of Jesus' manger
Goes straight into my heart.

Hvi lot du ei utspenne
en himmel til ditt tel
og stjernefakler brenne,
å store himmelhelt?

Hvi lot du frem ei lyne
en mektig englevakt,
som deg i silkedyne
så prektig burde lagt?

Jeg gjerne palmegrene
vil om din krybbe strø,
for deg, for deg alene
jeg leve vil og dø.

Kom la min sjel dog finne
sin rette gledes stund,
at du er født her inne
i hjertets dype grunn.

Tekst: H.A. Brorson

Why did you not unfold
A heaven for your tent,
And light up starry beacons,
O Lord of Heaven?
Why did you not call forth
A great angelic host,
Which rightly would have laid you
Upon the richest silk?

Gladly I will lay down
Palms around your crib;
For you, and for you only,
I wish to live and die.
And let my soul thus find
Its hour of true joy:
That you are born in here,
In the bottom of my heart.

13 O VIS ÆTERNITATIS

O vis æternitatis
que omnia ordinasti in corde tuo,
per verbum tuum omnia creata sunt
sicut voluisti, et ipsum verbum tuum
induit carnem
in formatione illa
que educta est de Adam.

Et sic indumenta
ipsius a maximo dolore
abstersa sunt.

O ETERNAL FORCE

O eternal force
Who ordered all things in your heart,
By your word everything was created
In accordance with your wishes,
And your own word himself put on flesh
In the form
Taken from Adam.

And so his garments
Are cleansed
Through great grief.

O quam magna est benignitas Salvatoris
qui omnia liberavit
per incarnationem suam
quam divinitas expiravit
sine vinculo peccati.

Et sic indumenta
ipsius a maximo dolore
abstera sunt.

Gloria Patri
et Filio
et Spiritui sancto.

Tekst: Hildegard von Bingen

How great is the saviour's kindness,
Who freed all things,
By that incarnation
Which divinity breathed out,
Unchained by sin.

And so those garments
Are wiped clean
By great pain.

Glory to the Father
And the Son
And the Holy Spirit.

14 JULENS GLÆDE (HIMMELFALDEN)

Himmelfalden. Dybe fald:
at han fødtes i en stald.
Det som verden overså
så Guds øjne netop på:
Gud har set det oversete!
Det var det som dengang skete.

Hvad er hyrder vidnesbyrd
om de end svor højt og dyrt?
Hyrderne fra Betlehem
hvem tør fæste lid til dem?
Gud har set det oversete!
Det var det som dengang skete.

Hyrder som holdt nattevagt
gentog hvad de hørte sagt.
Rygget spredtes vidt omkring
gentog denne ene ting:
Gud har set det oversete!
Det var det som dengang skete.

THE JOY OF CHRISTMAS

Fallen from heaven. The long fall:
For him to be born in a stable.
That which the world overlooked
Is just what God's eyes observed:
God has seen the overlooked!
This is what that day occurred.

What of shepherds' testimony
However loud and strong their oaths?
The shepherds from Bethlehem –
who could trust in them?
God has seen the overlooked!
This is what that day occurred.

Shepherds on their nightly guard
Repeated what they'd heard.
The rumour spread both far and wide
Repeating this one thing:
God has seen the overlooked!
This is what that day occurred.

At Guds Søn blev lagt på strå
mellem dem man overså
råbes ud med jubelråb
som de oversetes håb.
Gud har set det oversete!
Julens glæde at det skete.

Tekst: Johannes Møllehave

16 JOLEVERS (ET LITE BARN SÅ LYSTELIG) CHRISTMAS VERSE

Et lite barn så lystelig er født for oss på jorden
ut av en jomfru ren og hellig,
han er vår frelser vorden
at ikke dette barn sin manndom taget
da hadde vi alle sammen været fortapet.
Han er vår salighet alene!
Vi takker deg, sødest Jesum Krist
at du et menneske vorden est
vokt oss fra helvedes våde.

Tekst: tysk 1300-tallet, oversettelse: Dansk 1529 / N.F.S. Grundtvig, norsk: W.A. Wexels

17 JUL, JUL, STRÅLANDE JUL

Jul, jul, strålande jul!
Glans över vita skogar,
himmelens kronor med gnistrande ljus,
glimmande bågar i alla Guds hus,
psalm, som är sjungen från tid till tid,
eviga längtan till ljus och frid!
Jul, jul, strålande jul,
glans över vita skogar!

That God's Son was laid on straw
Among those overlooked by all
Is shouted out with joyful cries:
The hope of the overlooked.
God has seen the overlooked!
The joy of Christmas is that it occurred.

A little child so lovely is born unto us on earth
By a virgin pure and holy,
he is become our saviour.
Had this child not been born a man,
We would all have been lost.
He alone is our salvation!
We thank you, sweet Jesus Christ,
That you are become man;
Guard us from the perils of hell.

YULE, YULE, RADIANT YULE

Yule, Yule, radiant Yule!
Shine above snow-white forests,
Heavenly chaplets with candles ablaze,
Glimmering archways in every God's house,
Hymns that are sung from age to age,
Infinite longing for light and peace!
Yule, Yule, radiant Yule!
Shine above snow-white forests!

Kom, kom, signade jul!
Sänk dina vita vingar
över stridernas blod och larm,
över all suckan ur människobarm,
över de släkten, som gå till ro,
över de ungas dagande bo!
Kom, kom, signade jul!
Sänk dina vita vingar!

Come, come, blessed Yule!
Lower your snow-white wings
Over the blood and turmoil of war,
Over the sighing of humankind.
Over the kindreds gone to rest
And the youngsters' dawning nests!
Come, come, blessed Yule!
Lower your snow-white wings!

Tekst: Edvard Evers

DET NORSKE SOLISTKOR

Sopran:

Runa Hestad Jenssen
Ditte Marie Braein
Camilla Wiig Revholt
Silje Aker Johnsen
Magnhild Korsvik
Ingeborg Dalheim

Tenor:

Håvard Gravdal
Kristian Krokslett
Øystein Stensheim
Ludvik Kjærnes
Svein Korshamn
Bård Bratlie

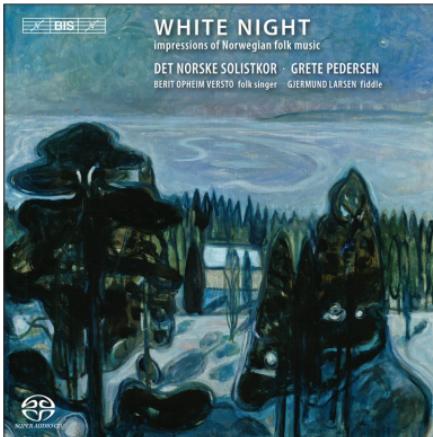
Alt:

Eva B. Landro
Jorunn Lovise Husan
Amanda Flodin
Anne Krohn
Nina T. Karlset
Live Maartmann Danielsson
Astrid Sandvand Dahlen

Bass:

Peder Arnt Kløvrud
Arild Bakke
Olle Holmgren
Daniel Óskar Danielsson
Henrik Sand Dagfinrud
Eirik Krokfjord
Jens Erik Aasbø

ALSO AVAILABLE:

WHITE NIGHT – IMPRESSIONS OF NORWEGIAN FOLK MUSIC

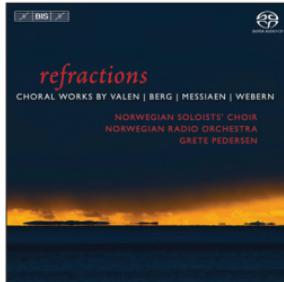
Traditional folk tunes, and modern reinterpretations of Norwegian
folk music by Eivind Groven, Gjermund Larsen and Eivind Buene
BERIT OPHEIM *vocals* • **GJERMUND LARSEN** *violin*

BIS-1871 SACD

'Some of the most striking and moving singing put down on disc for years.' www.gramophone.co.uk
'All of this is splendidly performed... Strongly recommended and superbly recorded.' allmusic.com
'A wide range of styles, to which the Norwegian Soloists' Choir rise with gusto and finesse, aided by
Larsens's committed fiddling and Berit Opheim Versto's distinctive vocal style.' *Gramophone*

www.solistkoret.no

www.bis.se

REFRACTIONS

Choral works by Fartein Valen; Olivier Messiaen,
Anton Webern and Alban Berg

with BERIT NORBAKKEN SOLSET soprano, the NORWEGIAN
RADIO ORCHESTRA and members of the OSLO SINFONIETTA

BIS-1970 SACD

'A programme full of discovery and quiet marvels... performances are uniformly excellent and the recording is superb.' *MusicWeb International*

IM HERBST

JOHANNES BRAHMS

from 11 Zigeunerlieder, Op. 103 · Fünf Gesänge, Op. 104
Warum ist das Licht ... Op. 74/1 · Geistliches Lied, Op. 30

FRANZ SCHUBERT

Psalm 23, D 706 · Gesang der Geister über den Wassern, D 714

BIS-1869 SACD

«Interprétations prodigues en nuances, en intentions, en variété d'expression, en attention au verbe...» *Diapason*

IM HERBST
CHORAL WORKS BY
BRAHMS & SCHUBERT
DET NORSKE SOLISTKOR
GRETE PEDERSEN

EDWARD GRIEG · CHOIR MUSIC

Ved Rondane, Op. 33/9 · Jeg lagde mig så sildig
Two Religious Choral Songs · Margrethes vuggesang, Op. 15/1
Kveldssang for Blakken, Op. 61/5 · Landkjenning, Op. 31
Våren, Op. 33/2 · I Folketone · Four Psalms, Op. 74

BIS-1661 SACD

'An hour of beautiful, imaginative, individualistic choral music, beautifully sung and recorded.' *Fanfare*

"Dette må være et av verdens beste kor og her berører de musikken med gull..." *Klassisk musikkmagasin*

Innspillingen er støttet av Fond for utøvende kunstnere.

The music on this Hybrid SACD can be played back in Stereo (CD and SACD) as well as in 5.0 Surround sound (SACD).

Our surround sound recordings aim to reproduce the natural sound in a concert venue as faithfully as possible, using the newest technology. In order to do so, all five channels are recorded using the full frequency range, with no separate bass channel added: a so-called 5.0 configuration. If your sub-woofer is switched on, however, most systems will also automatically feed the bass signal coming from the other channels into it. In the case of systems with limited bass reproduction, this may be of benefit to your listening experience.

RECORDING DATA

Recording: April 2013 at Ris Kirke, Oslo, Norway
Producer and sound engineer: Jens Braun

Equipment: Neumann microphones; RME Micstasy microphone preamplifier and high resolution A/D converter;
MADI optical cabling; Sequoia Workstation; Pyramix DSD Workstation; B&W Nautilus 802 loudspeakers;
STAX headphones
Original format: 96 kHz / 24-bit

Post-production: Editing and mixing: Jens Braun

Executive producer: Robert Suff

BOOKLET AND GRAPHIC DESIGN

Cover text: © Hild Borchgrevink 2013

Translations: Andrew Barnett (English); Horst A. Scholz (German); Arlette Lemieux-Chéné (French)

Front and back cover: details from the Frari Triptych (1488) by Giovanni Bellini (c. 1430–1516). The sacristy altarpiece in
Santa Maria Gloriosa dei Frari, Venice; oil on panel.

Booklet photos: Vilde Egge, Jens Braun [p. 19 top]

Typesetting, lay-out: Andrew Barnett, Compact Design Ltd, Saltdean, Brighton, England

BIS Records is not responsible for the content or reliability of any
external websites whose addresses are published in this booklet.

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.

If we have no representation in your country, please contact:

BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden

Tel.: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 30 Fax: 08 (Int.+46 8) 54 41 02 40

info@bis.se www.bis.se

BIS-2029 SACD ® & © 2013, BIS Records AB, Åkersberga.

BIS-2029